

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет

Аспірантура і докторантура

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ НАУКИ:
ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ
МОЛОДИХ УЧЕНИХ»**

III Всеукраїнська науково-практична конференція

- 1 -

ПОЛТАВА 2025

УДК 001.891:061.3(477)

Актуальні проблеми сучасної науки: теоретичні та практичні дослідження молодих учених: *Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції*. м. Полтава, 14-15 квітня 2025 р. Полтава, 2025. 532 с.

У збірнику тез доповідей висвітлюються результати наукових досліджень з актуальних питань науки, освіти та технологій.

Тематика конференції охоплює актуальні проблеми: агрономії; ветеринарної медицини; галузевого машинобудування; економіки; менеджменту; публічного управління та адміністрування; технології виробництва та переробки продукції тваринництва; інформаційних систем та технологій.

- 2 -

Матеріали викладено в авторській редакції з незначними коректорськими правками. Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори та їх наукові керівники. Електронна копія збірника безоплатно розміщується у відкритому доступі на сайті Полтавського державного аграрного університету (<https://www.pdau.edu.ua/news/kruglyy-stil-aktualni-putannya-vyshchoyi-osvity-dosvid-problemy-innovaciyi>) у розділі «Аспірантура», «Події», а також у репозитарії ПДАУ (<https://dspace.pdau.edu.ua/home>).

© Автори, 2025

© Аспірантура і докторантура, 2025

© Полтавський державний аграрний університет, 2025

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова організаційного комітету:

СІРЕНКО ОЛЕНА – к.е.н., доцент, завідувачка аспірантури і докторантури, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету:

ЛЕГА ОЛЬГА – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

ШОСТЯ АНАТОЛІЙ - д.с.г.н., старший науковий співробітник, професор кафедри технології виробництва продукції тваринництва, проректор з наукової педагогічної, наукової роботи

ВОРОНЬКО-НЕВІДНИЧА ТЕТЯНА - д.е.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету

ГАНГУР ВОЛОДИМИР - д.с.-г.н., ст.н.с., завідувач кафедри рослинництва Полтавського державного аграрного університету

ЄВСТАФ'ЄВА ВАЛЕНТИНА - д. вет. н., професор, професор кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи Полтавського державного аграрного університету

ЗОРЯ ОЛЕКСІЙ - д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

ЗОСЬ-КІОР МИКОЛА - д.е.н, професор, професор кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету

КОБЕЛЄВА ТЕТЯНА - д.е.н., професорка, професорка кафедри економіки бізнесу та міжнародних економічних відносин Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут"

ЛОЗИНСЬКА ТАМАРА - д. держ. упр., професор, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Полтавського державного аграрного університету

МЕЛЬНИЧУК ВІТАЛІЙ - д. вет. н., професор завідувач кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи Полтавського державного аграрного університету

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

САХНО ТАМАРА - д.х.н., с.н.с, професор кафедри біотехнології та хімії Полтавського державного аграрного університету

ТОЦЬКА ОЛЕСЯ - д. е. н., професор, професор кафедри менеджменту Волинського національного університету імені Лесі Українки

ПРИЙДАК ТЕТЯНА– к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ЦВІЛИЙ СЕРГІЙ - к.е.н., доцент, доцент кафедри туристичного, готельного та ресторанного бізнесу Національного університету «Запорізька політехніка»

ЯХІН СЕРГІЙ - к.т.н., доцент, завідувач кафедри будівництва та професійної освіти Полтавського державного аграрного університету

ЗМІСТ

1. АГРОНОМІЯ

Бараболя Ольга, Латиш Артур <i>Агробіологічні основи формування продуктивності пшениці ярої.....</i>	8
Бараболя Ольга, Прудкий Тарас <i>Теоретичні основи продуктивності та якості середньостиглих сортів картоплі.....</i>	11
Бараболя Ольга, Яновський Роман <i>Коригування строків сівби для отримання оптимальних результатів.....</i>	14
Білявська Людмила, Гарбузов Юліан <i>Перспективні напрями використання нових сортів сої культурної.....</i>	17
Галушко Ігор, Шулещенко Вадим Науковий керівник – Поспелова Ганна <i>Аналіз фітопатогенного комплексу нуту.....</i>	19
Гангур Володимир, Каламбет Віталій, Черниш Максим, Поляков Ігор <i>Ефективність мінеральних добрив у технології вирощування соняшнику.....</i>	22
Гангур Володимир, Каліновський Антон <i>Вплив мінеральних добрив на урожайність та якість зерна пшениці озимої.....</i>	25
Гангур Володимир, Киричок Олег <i>Вплив мінеральних добрив на урожайність та якість зерна ячменю ярого.....</i>	28
Гордієнко Микола, Сахно Тамара <i>Порівняльна оцінка гібридів кукурудзи за урожайністю і тривалістю вегетаційного періоду.....</i>	30
Грабовський Микола, Козак Леонід, Качан Леся, Остренко Михайло, Мостипан Олена <i>Особливості формування урожайності зеленої маси сорго цукрового в контрастні за кліматичними умовами роки.....</i>	32

512

Єремко Людмила, Руденок Олександр, Святецький Валентин Роль мікроорганізмів у забезпеченні рослин зернобобових культур основними елементами мінерального живлення.....	35
Кириченко Юлія, Логвиненко Вадим Акацієва вогнівка: сучасні методи боротьби.....	38
Кириченко Юлія, Логвиненко Вадим Вплив кліматичних змін на поширення та шкодочинність шкідників гороху.....	40
Копелець Богдан. Науковий керівник – Кулик Максим Вплив системи підживлення на врожайність пшениці озимої.....	42
Кривобок Володимир, Борисенко Юлія Науковий керівник – Сахно Тамара Вибір технології передпосівної обробки зернових колосових культур....	45
Лавріненко Ігор, Лісовий Віталій Науковий керівник – Поспелов Сергій Вплив обробітку ґрунту та режимів зрошення на продуктивність кукурудзи на зерно.....	49 513
Лапенюк Роман, Березовський Костянтин Науковий керівник – Сахно Тамара УФ-С випромінювання як фізичний праймінг та еліситор: перспективи для підвищення стійкості колосових культур.....	52
Лисак Владислав. Науковий керівник – Філоненко Сергій Особливості формування продуктивності буряків цукрових за оптимізації їх мікроелементного живлення.....	55
Логвиненко Вадим, Голтвяниця Тарас Науковий керівник – Писаренко Віктор Концепція захисту плодових культур від лускокрилих шкідників.....	59
Логвиненко Вадим, Штепа Артем Шкідники сої в умовах органічного вирощування: особливості та стратегії захисту.....	62
Мулєр Михайло. Науковий керівник - Горб Олег Проблема збереження запилювачів в агроценозах багаторічних бобових культур.....	65

Муха Борислав, Пелих Владислав Науковий керівник – Коваленко Нінель Аналіз комплексу патогенів огірків в умовах закритого ґрунту.....	68
Невідничий Олег. Науковий керівник – Міленко Ольга Перспективи вирощування лікарських рослин в Україні за сучасних умов.....	71
Недоборенко Юрій. Науковий керівник – Сахно Тамара Гідропраймінг насіння зернових колосових культур.....	73
Пилипенко Олександр. Науковий керівник – Білявська Людмила Особливості формування урожайності сортів сої в посушливих умовах лісостепу України.....	76
Піщаленко Марина, Кріпак Антон Особливості використання хімічного методу захисту білокачанної капусти та ріпаку в рамках інтегрованого захисту рослин.....	79
Піщаленко Марина, Саєнко Антон Вплив фізіологічних особливостей рослин ріпаку на ступінь пошкодження його комплексом фітофагів.....	82
Піщаленко Марина, Скляр Станіслав Особливості сучасних методів захисту кормових бобових рослин від комплексу комах-шкідників.....	85
Поспелов Ілля. Науковий керівник - Онїпко Валентина Потенціал вирощування і використання волошки синьої (<i>Centaurea cyanus</i> L.).....	89
Тетерюк Роман. Науковий керівник – Кулик Максим Виробництво садивного матеріалу міскантусу гігантського.....	91
Філоненко Владислав. Науковий керівник – Гангур Володимир Вплив способів основного обробітку ґрунту на площу листової поверхні буряків цукрових.....	94
Шакалій Світлана, Воронько Владислав Вологозабезпеченість і вміст елементів живлення залежно від прийомів обробітку ґрунту.....	97

514

Лисак Владислав, здобувач вищої освіти
Науковий керівник – **Філоненко Сергій**, к. с.-г. н., доцент,
доцент кафедри рослинництва,
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ ЗА ОПТИМІЗАЦІЇ ЇХ МІКРОЕЛЕМЕНТНОГО ЖИВЛЕННЯ

Буряки цукрові є відносно молодого сільськогосподарською культурою, історія якої налічує трохи більше 150 років [12]. Проте, попри все вони були й залишаються однією із найбільш фінансово затратних польових культур [7]. Сьогодні наша країна все ще потерпає від широкомасштабної агресії сусідньої росії. За таких умов вирощування більшості сільськогосподарських культур стало якщо не збитковим, то маловигідним [9]. Але це не стосується буряків цукрових, які за сучасних умов стали потужним рушієм економіки нашої держави. Як не дивно, але дійсно упродовж останніх двох років буряки стали однією із важливих і достатньо прибуткових культур польового землеробства [2]. Вони за рівнем рентабельності сьогодні залишили далеко позаду «царицю полів» – кукурудзу й більшість зернових та олійних культур (за умови отримання врожайності коренеплодів на рівні понад 55-65 т/га). Причина цього досить проста: між агропідприємством і цукровим заводом, куди воно здає коренеплоди на переробку, немає посередників [9]. До того ж, цукрові заводи сьогодні закуповують сировину (коренеплоди) по вигідній для господарств ціні. Таким чином, попри значні витрати на вирощування, буряки цукрові стали привабливими з економічної точки зору для аграрного сектору [4, 10].

55

Вирощування цієї культури завжди вимагало суворого дотримання агротехніки і впровадження різних інноваційних заходів [11]. Не можливо отримати достатній економічний ефект від їх вирощування, не вклавши значні матеріальні й фінансові ресурси [1]. Однією із головних елементів технології вирощування цієї культури є правильно спроектована система удобрення. І в ній позакореневе внесення мікродобрив по вегетуючим рослинам давно стало обов'язковим агрозаходом [6, 8]. Адже вже давно відомо, що мікроелементи здатні не тільки підвищити продуктивність вищезазначеної культури, але й суттєво поліпшити якісні характеристики технологічних властивостей коренеплодів [3].

Сучасні мікродобрива, які розроблені із урахуванням біологічних особливостей культури, застосовують як для обробки ними посівного матеріалу, так і для позакореневого внесення під час вегетації рослин культури [5]. Проте, пошук оптимальних мікродобрив, які б не тільки підвищували продуктивність культури, але й поліпшували якісні характеристики коренеплодів, триває постійно. Зважаючи на це, у своїх дослідженнях ми намагалися встановити і дослідити закономірності формування продуктивних і якісних характеристик буряків цукрових за позакореневого внесення

мікродобрив. Відповідні досліді проводили упродовж 2022-2024 років на полях одного із бурякосіючих підприємств Кременчуцького району. Метою досліджень було вивчення впливу мікродобрив Авангард Буряк, Маджестик Бор та Інтермаг Буряк, що вносилися позакоренево, на продуктивність буряків цукрових гібриду Буффел і технологічні якості його коренеплодів.

В результаті проведених нами досліджень було встановлено, що композиції макро- і мікроелементів, які входять до складу досліджуваних мікродобрив, позитивно вплинули на площу листків рослин буряків цукрових. І це є очевидним, бо, по-перше, мікроелементи у розчинах знаходилися у формі, що є найбільш доступною рослинам і вони можуть їх засвоювати через листову поверхню. По-друге, відповідні мікродобрива застосовували у фазах, які вважаються найбільш критичними щодо засвоювання мікроелементів, тобто коли рослини культури найбільше їх потребують. Ось тому діючі речовини досліджуваних мікродобрив, потрапляючи у листки буряків цукрових, посприяли активізації ростового процесу гички, що і призвело до збільшення листової поверхні рослин взагалі.

Отже, перед обробкою рослини на всіх варіантах мали майже однакову площу листової поверхні, в середньому, від 5,12 до 5,26 дм². Вже через 20 днів після другого обприскування рослин розчинами мікродобрив Авангард Буряк, Маджестик Бор та Інтермаг Буряк можна було помітити, що всі без винятку мікродобривні препарати позитивно вплинули на збільшення площі листової поверхні рослин буряків цукрових. Так, наприклад, в середньому, площа листків у цей час на варіанті із мікродобривом Інтермаг Буряк становила 36,14 дм². Рослини із ділянок варіантів 3 і 4 (Авангард Буряк і Маджестик Бор) мали цього разу майже однакові відповідні показники – 37,71 і 38,12 дм².

Стосовно показників обліку листової поверхні рослин буряків цукрових перед збиранням врожаю, то слід зазначити, що і цього разу вони мали таку ж тенденційність, як і попередні дані відповідних обліків. Лідером щодо площі листової поверхні цього разу виявився варіант, де вносили мікродобриво Маджестик Бор двічі дозами по 1,5 л/га, - 30,15 дм². Дещо відстав від нього за відповідним показником варіант із позакореневим внесенням мікродобрива Авангард Буряк двічі дозами по 2 л/га, – 29,16 дм². На ділянках варіанту 2 (Інтермаг Буряк, двічі дозами по 2 л/га) у цей час рослини буряків мали площу листків, яка становила 27,21 дм². Продовжуючи аналізувати дані відповідної таблиці, можна звернути увагу на те, що застосування мікродобрив Авангард Буряк, Маджестик Бор та Інтермаг Буряк сприяло уповільненню відмирання листового апарату рослин на дослідних ділянках. Хоча на контролі цей процес проходив у звичайному режимі.

Найвищу за два роки врожайність коренеплодів мали на ділянках варіанту, де вносили Маджестик Бор двічі дозами по 1,5 л/га. Саме тут отримали, в середньому, по 58,1 т/га коренеплодів, що доказово перевищило відповідний показник на контролі, – 46,5 т/га. На ділянках варіанту 3, де вносили позакоренево мікродобриво Авангард Буряк двічі дозами по 2 л/га,

отримали врожайність буряків дещо меншу за лідера, – 54,6 т/га. Варіант із позакореневим внесенням мікродобрива Інтермаг Буряк двічі дозами по 2 л/га сформував урожайність культури, в середньому за два роки, на рівні 51,8 т/га.

Даними наших досліджень доведено, що позакореневе підживлення цукровмісної культури різними мікродобривами сприяє збільшенню цукристості її коренеплодів. Варто відмітити, що всі мікродобрива позитивно вплинули на цукристість. Хоча, все ж найбільшою за роки польового експерименту вона виявилася на ділянках варіанту 4 – 19,8%. Це на 1,9% перевищило контроль і на 1,4-1,5% інші досліджувані варіанти із мікродобривами.

Головним інтегральним показником, за яким роблять висновок стосовно доцільності того чи іншого агрозаходу, того чи іншого препарату під час вирощування буряків цукрових, звичайно, є збір цукру. Як доводять результати наших дослідів, саме позакореневе внесення Маджестик Бор двічі дозами по 1,5 л/га виявилось найефективнішим і на ділянках цього варіанту отримали максимальний за два роки збір цукру – 11,50 т/га.

Таким чином, усі досліджувані мікродобрива, незважаючи на певні особливості погодних умов років досліджень, сприяли посиленню імунітету рослин культури. В результаті цього вони змогли протистояти різним несприятливим факторам зовнішнього середовища, сформувати достатню листову поверхню і забезпечити високу продуктивність коренеплодів.

Список використаних джерел:

1. Белік В. Стан та проблеми цукрової промисловості України. *Техніка АПК*. 2015. №9-10. С.34-37.
2. Гангур В.В., Філоненко С.В., Міленко О.Г., Лисак В.М., Павленко Т.К. Продуктивні та якісні показники буряків цукрових за оптимізації мікроелементного живлення культури. *Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки*. 2024. Вип. № 140. С. 96–105. DOI <https://doi.org/10.32782/2226-0099.2024.140.13>
3. Заришняк А. С. Позакореневе внесення мікродобрив при вирощуванні цукрових буряків. *Цукрові буряки*. 2006. № 4. С. 17–19.
4. Іваніна В., Стрілець О., Зацерковна Н. Цукрові буряки – високі та стабільні врожаї. *Пропозиція – головний журнал з питань агробізнесу*. 15.08.2016. URL: <https://propozitsiya.com/ua/cukrovi-buryaky-vysoki-ta-stabilni-vrozhayi> (дата звернення: 27.03.2025).
5. Полянчиков С. В. Ефективні агротехнології – мікродобрива. *Пропозиція*. 2012. №6. С. 130.
6. Ременюк Ю. О., Шам І. В. Особливості підживлення рослин цукрових буряків макро- і мікроелементами. *Хімія. Агрономія. Сервіс*. 2016. №6. С. 22-25.
7. Сінченко В. М., Пиркін В. І., Широкоступ О. В. Досвід отримання високих врожаїв цукрових буряків. *Агроном*. 2017. №2. С. 27-31. URL: <https://www.agronom.com.ua/dosvid-otrymannya-vysokyh-vrozhayiv->

[tsukrovyyh-buryakiv/](https://doi.org/10.32782/2226-0099.2024.140.37) (дата звернення: 24.03.2025).

8. Філоненко С. В. Продуктивність та технологічні якості коренеплодів цукрового буряка залежно від позакореневого підживлення мікродобривами. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2008. №2. С.47-52.
9. Філоненко С.В., Міленко О.Г., Лисак В.М. Формування продуктивних та якісних характеристик буряків цукрових за позакореневого внесення регуляторів росту. *Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки*. 2024. Вип. № 140. С. 300–307. DOI <https://doi.org/10.32782/2226-0099.2024.140.37>
10. Філоненко С.В., Питленко О.С. Продуктивність та технологічні якості коренеплодів цукрових буряків вітчизняної та зарубіжної селекції. *Сучасні тенденції виробництва та переробки продукції рослинництва: матеріали IV Всеукраїн. науково-практич. інтернет-конф. ПДАА, кафедра рослинництва, 20-21 квіт. 2016 р. Полтава: ПДАА, 2016. С. 148-154.*
11. Цвей Я.П., Тищенко М.В., Філоненко С.В., Ляшенко В.В. Формування поживного режиму ґрунту в полі цукрових буряків залежно від їх удобрення в короткоротаційній плодозмінній сівозміні. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2018. №4. С.43-50 DOI 10.31210/visnyk2018.04.06
12. Ягольник О.О. Кроки до відновлення галузі. *Цукрові буряки*. 2017. №2 (114). С. 7-8.

